

Ulkoasiainvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Singaporen tasavallan välillä tehdyn sijoitussuojasopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Singaporen tasavallan välillä tehdyn sijoitussuojasopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi (HE 6/2022 vp): Asia on saapunut ulkoasiainvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- kaupallinen neuvos Kimmo Sinivuori, ulkoministeriö

HALLITUKSEN ESITYS

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Singaporen tasavallan välillä lokakuussa 2018 allekirjoitetun sijoitussuojasopimuksen sekä lain, jolla saatetaan voimaan sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset.

Sijoitussuojasopimus on luonteeltaan sekasopimus, jonka määräykset kuuluvat osittain jäsenvaltioiden ja osittain Euroopan unionin toimivaltaan. Sijoitussuojasopimus neuvoteltiin rinnakkain EU:n ja Singaporen välisen vapaakauppasopimuksen kanssa ja ne muodostavat yhdessä instituti-onaalisen kokonaisuuden.

Sopimuksen tavoitteena on lisätä EU:n ja Singaporen välisiä sijoituksia. Sopimuksesta on hyötyä suomalaisille ja eurooppalaisille sijoittajille, sillä se varmistaa korkeatasoisen suojan Singaporen tehtäville sijoituksille. Sopimus ei rajoita osapuolten oikeutta harjoittaa sääntelyä ja pyrkiä saavuttamaan oikeutettuja politiikkatavoitteita.

Sopimus tulee voimaan sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona sopimuksen osapuolet ovat ilmoittaneet kirjallisesti toisilleen sopimuksen voimaansaattamista edellyttävien oikeudellisten menettelyjen suorittamisesta, elleivät osapuolet päivämäärästä toisin sovi. Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen voimaansaattamista koskevaksi laiksi. Laki on

Valiokunnan mietintö UaVM 2/2022 vp

tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan, kun sopimus tulee voimaan.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

(1) Valtioneuvosto esittää, että eduskunta hyväksyisi Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Singaporen tasavallan välillä allekirjoitetun sijoitussuojasopimuksen sekä sopimuksen voimaansaattamislain. Sijoitussuojasopimus on luonteeltaan sekasopimus, jonka määräykset kuuluvat osittain jäsenvaltioiden ja osittain Euroopan unionin toimivaltaan.

(2) Sijoitussuojasopimuksen tavoitteena on lisätä taloudellista aktiviteettia EU:n ja Singaporen välillä parantamalla sijoitusympäristöä osapuolten välillä. Sopimuksella varmistetaan sijoitusten suoja, ja se sisältää muun muassa sijoittajien sekä sijoitusten kohtelun standardit ja määräykset pakkolunastuksesta.

(3) Sopimus turvaa samalla osapuolten lainsäädäntöoikeuden ja pyrkimykset saavuttaa oikeutetut politiikan tavoitteet, kuten kansanterveys, turvallisuus ja ympäristön suojelu. Sääntelyoikeus on kirjattu varsinaisiin operatiivisiin sopimusmääräyksiin. Sääntely ei kuitenkaan saa tehdä tyhjäksi sopimuksen kohtuullista ja oikeudenmukaista kohtelua, kansallista kohtelua eikä suosituimmuuskohtelua koskevia velvoitteita. Lisäksi muuan muassa pakkolunastuksen määritelmää on täsmennetty tulkinnallisuuksien välttämiseksi.

(4) Sopimuksen riitojenratkaisun riippumattomuutta, asiantuntevuutta ja avoimuutta on kehitetty. Sopimuksessa perustetaan uudistettu investointituomioistuinjärjestelmä, joka sisältää muutoksenhakumenettelyn. Sopimuksella perustettavan tuomioistuimen jäsenten tulee olla oikeudellisiin virkoihin asianmukaisen pätevyyden omaavia henkilöitä. Heille asetetaan lisäksi tarkat eettiset säännöt, jotka koskevat mm. riippumattomuutta suhteessa mihinkään hallitukseen tai muita eturistiriitoja.

(5) Sijoitussuojasopimus muodostaa kokonaisuuden osapuolten samaan aikaan allekirjoittamien vapaakauppa- sekä kumppanuus- ja yhteistyösopimusten kanssa. Nämä kolme sopimusta tukevat määräyksillään EU:n ja Singaporen välisen kaupan lisäämistä, kaupan edellytysten ja monenkeskisen kauppajärjestelmän vahvistamista sekä muun muassa hyvää hallintoa, verotusta ja rahoitusvalvontaa koskevaa yhteistyötä. Näin ollen sopimuksen arvioidaan voimaan tullessaan vaikuttavan suotuisasti, joskaan ei välittömästi Suomen talouteen ja suomalaisyritysten toimintaan. Sopimuksella ei ole suoria vaikutuksia valtion talousarvioon.

(6) Asiantuntijalausunnon mukaan viranomaisten toimintaan sopimus ei suoraan vaikuta. Sopimuksella perustetaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin sekä muutoksenhakutuomioistuin, joihin liittyvään seuranta- ja vaikuttamistyöhön tarvittavat henkilöstövoimavarat tulee varmistaa. Sopimuksella ei kuitenkaan ole mainittavia vaikutuksia viranomaisten toimintaan eikä henkilöresursseihin Suomessa.

(7) Saadun selvityksen mukaan EU-maiden ja Singaporen tavara- ja palvelukaupan vuosittainen yhteisvolyyymi on ollut noin 100 miljardia euroa, ja kauppa on ollut EU:lle ylijäämäistä. Tuoreim-

Valiokunnan mietintö UaVM 2/2022 vp

pien vuoden 2018 tilastojen mukaan suorat sijoitukset EU:n ja Singaporen välillä olivat noin 300 miljardia euroa. Myös Suomelle Singapore on kaupallisesti merkittävä vienti- ja kauttakulku-maa. Maassa toimii aktiivisesti noin 70 suomalaisyritystä, jotka käyttävät maata lisäksi astinlau-tana muualle Aasiaan. Vuonna 2020 Suomen vienti Singaporeen oli 200 miljoonaa euroa ja tuon-ti 114 miljoonaa euroa.

(8) Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella va-liokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esi-tyksen hyväksymistä muuttamattomana.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Ulkoasiainvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy hallituksen esityksessä HE 6/2022 vp tarkoitetun sopimuksen siltä osin kuin se kuuluu Suomen toimivaltaan.

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 6/2022 vp sisältyvän la-kiehdotuksen.

Helsingissä 23.3.2022

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

varapuheenjohtaja Erkki Tuomioja sd
jäsen Inka Hopsu vihr
jäsen Kimmo Kiljunen sd
jäsen Johannes Koskinen sd
jäsen Jouni Ovaska kesk
jäsen Tom Packalén ps
jäsen Jaana Pelkonen kok
jäsen Kristiina Salonen sd
jäsen Jussi Saramo vas
jäsen Ville Tavio ps
jäsen Elina Valtonen kok
jäsen Anu Vehviläinen kesk
jäsen Anne-Mari Virolainen kok
varajäsen Toimi Kankaanniemi ps
varajäsen Sakari Puisto ps

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tiina Larvala